

SPANYOL

Ha január, akkor retrospekció helyett tekintsünk előre, és nézzük meg, milyen csemegéket tartogatnak az új évre a könyvkiadók. Avagy rendhagyó újévi fogadalom következik, a „mit szeretnék feltétlenül elolvasni az idén?” témakörében.

Kezdetnek mindjárt itt van, amit leginkább várok: Martín KOHAN legújabb regénye, a *Bahía Blanca*. A szerzőre még Buenos Airesben hívta fel a figyelmemet Celina Manzoni irodalomtörténész: amikor megkértem, ajánljon kortárs argentin olvasnivalót, habozás nélkül Kohan nevét vágta rá. És persze nem véletlenül: Kohan 45 éves, és máris rengeteg kötetet és a legnevesebb kiadók támogatását tudhatja magáénak. Első regényét (*La périda de Laura*) 26 esztendő korában adta ki, és a rá következő évben már a Beatriz Viterbo Kiadóval dolgozott együtt, ahová bekerülni egyet jelent a kanonizációval. Későbbi köteteit nem kisebb kiadók, mint az Alfaguara, a Mondadori és a Sudamericana jegyzik, a legfrissebb mű pedig a spanyol Anagrama kiadó gondozásában jelent meg. Az előzetes előrejelzések szerint a *Bahía Blanca* meglepetésekkel teli antiregény, a *Bún és bűnhődés* különös szemszögű, íróniával fűszerezett, kortárs adaptációja. A főhős, Mario Novoa argentin nyelvész, aki Bahía Blancába, ebbe a távoli városba menekül felejteni. Az alaptörténet egy szerelmi háromszög: Patricia elhagyta Mariót Lucianóért, akit röviddel ezután meggyilkolnak. Bahía Blanca így válik tehát a felejtés metaforájává: egy tökéletesen negatív város, ahol Mariano minden erejével az új filozófia – mindig mássra gondolni, mindig másutt lenni, folyvást változtatni a témát – gyakorlásának szenteli magát. A város maga pedig nyomasztó volta ellenére, sőt talán épp ezért lesz ideális színtere Mario tagadásának, az örökös fikcióteremtésnek, a kioltásnak. Ahogy a szerző mondja egy interjúban: „A felejtés epikáját igyekeztem megírni, arra törekedtem, hogy főhősöm a felejtés hőségévé váljon.” A felejtés mechanizmusa ugyanis, legalábbis narratív szempontból, épp az emlékezéséhez hasonlít, és ugyannyi erőfeszítést, elhivatottságot és alaposságot igényel, mint amaz. Ami pedig a várost illeti, a szerző tulajdonképpen nem is helyszínként, sokkal inkább aktív szereplőként tekint Bahía Blancára, ezáltal részévé teszi annak a latin-amerikai írói hagyománynak, amely a márquezi Macondótól Rulfo Comaláján keresztül Onetti Santa Mariájáig húzódik (azzal a kis eltéréssel, hogy Bahía Blanca valóságos hely): a szereplővé emelt város szinte végzetyszerűen magában hordozza, előidézi az eseményeket, nagyon is cselekvő szerepet töltve be a műben.

Ugyancsak az Anagrama jelenteti meg a mexikói Juan VILLORO (1956) legújabb regényét. A címe *Arrecife* lesz, és februárra várható a megjelenése, mégpedig egyszerre legalább három helyen – Mexikóban, Spanyolországban és Argentínában –, miközben készül a francia fordítás is. A kiadó sajtótájékoztatója szerint „nem túl hosszú, kétszázegynéhány oldalas” regényre számíthatunk, ami ugyanakkor „nagyon örült”, „pergő ritmusú, rendkívül eredeti, kiváló mű”, és lesz benne egy kis erőszak is – ennél többet azonban nem árulnak el róla. Ha a bejelentésből le is vonjuk a kötelező reklámfrázisokat, akkor is izgalmasnak ígérkezik Villoro legfrissebb regénye; a spanyol nyelvterületen ismert és joggal elismert szerző számos írásából Magyarországon mindössze egyetlen novella jelent meg 2003-ban, a *Harc a párduccal* című elbeszéléskötetben.

Ugyancsak izgalmasnak ígérkezik Gustavo Martín GARZO (1948) *Y que se duerma el mar* című kötete a Lumen kiadó gondozásában. A szerző eredetileg pszichológus, de amikor 1994-ben az *El lenguaje de las fuentes* című kötetéért díjat nyert, már három regény és kiadott irodalomkritikai munkásság állt mögötte. Valladolidban született, katolikus családban, ami a műveiben is folyvást nyomot hagy: katolikus neveltetése következtében alaposan ismeri a valóság szimbolikáját, ezt alakítja irodalmi nyersanyaggá. Műveiben a jobbára vidéki környezetben játszódó, „realista” történet rendszert mágiával, archetipikus alakokkal népesül be, és éppen ez a feszültség teszi vibrálóan érdekessé a könyveit. Az *Y que se duerma el mar* Szűz Mária életének premitikus történetét beszéli el.

Végezetül pedig álljon itt két újévi „szenciació”, hiszen nem telhet el év anélkül, hogy egy rejtett padlásról vagy kiadói fiók mélyéről elő ne bukkanna valami régi érdekesség. Nemrégiben, Cortázar halálának évfordulójára csodálatos módon egy kötetnyi eddig publikálatlan írás került elő, most pedig José SARAMAGO halála (2010) után nem sokkal akadtak egy elveszett könyvre: a *Claraboyát* 1953-ban írta a szerző, ám a kötetnek a kiadóban nyoma veszett. Amikor negyven (!) évvel később megtalálták, Saramago már nem akarta kiadni, de szabad kezét adott örökösökének, hogy halála után rendelkezzenek vele, ahogy akarnak. A tavalyi év végi portugál kiadás után idén tavasszal valószínűleg egyszerre jelenhet meg a mű spanyolul, olaszul és katalánul is.

A másik „talált” mű Federico García LORCÁTÓL származik, ezúttal az összegzés jegyében: a *Galaxia Gutenberg Irodalmi klasszikusok* sorozatában egy kötetben publikálja most Lorca összes színdarabját, köztük néhány eddig kiadatlan vázlatot, befejezetlen vagy átnézetlen szövegkezdeményt. Ha még Lorca rajzai is mellettük lennének, számomra mindenképp az volna a legmúltóbb összegzés – de erre, gondolom, várunk kell egy következő évfordulóig.

(Kutasy Mercédesz)

GR
ES
SAI
FER
DINA
ND

SOK
AN
MÁ
SOK

sóhaj

MUNKANÉLKÜLI LETTEM!

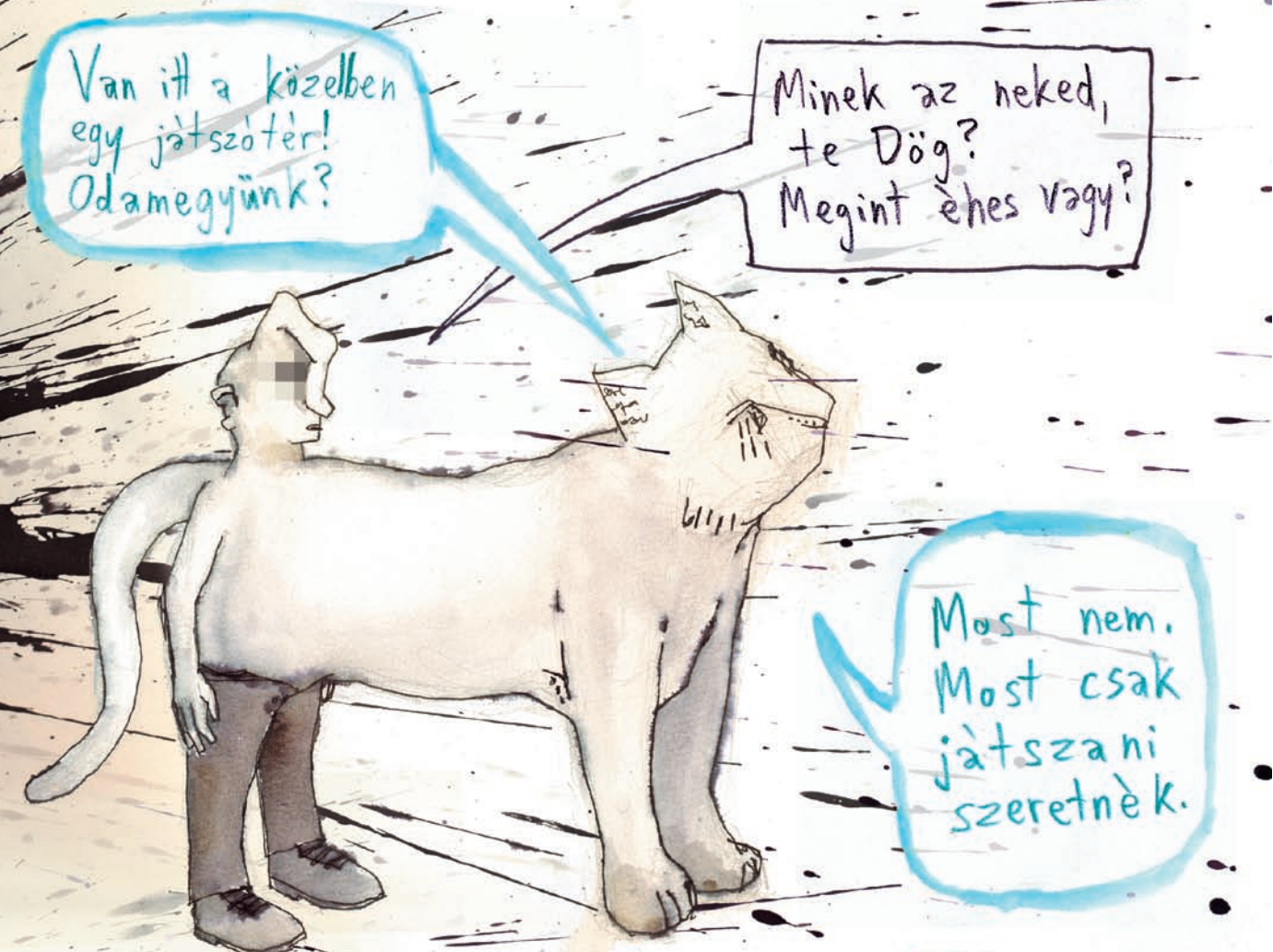
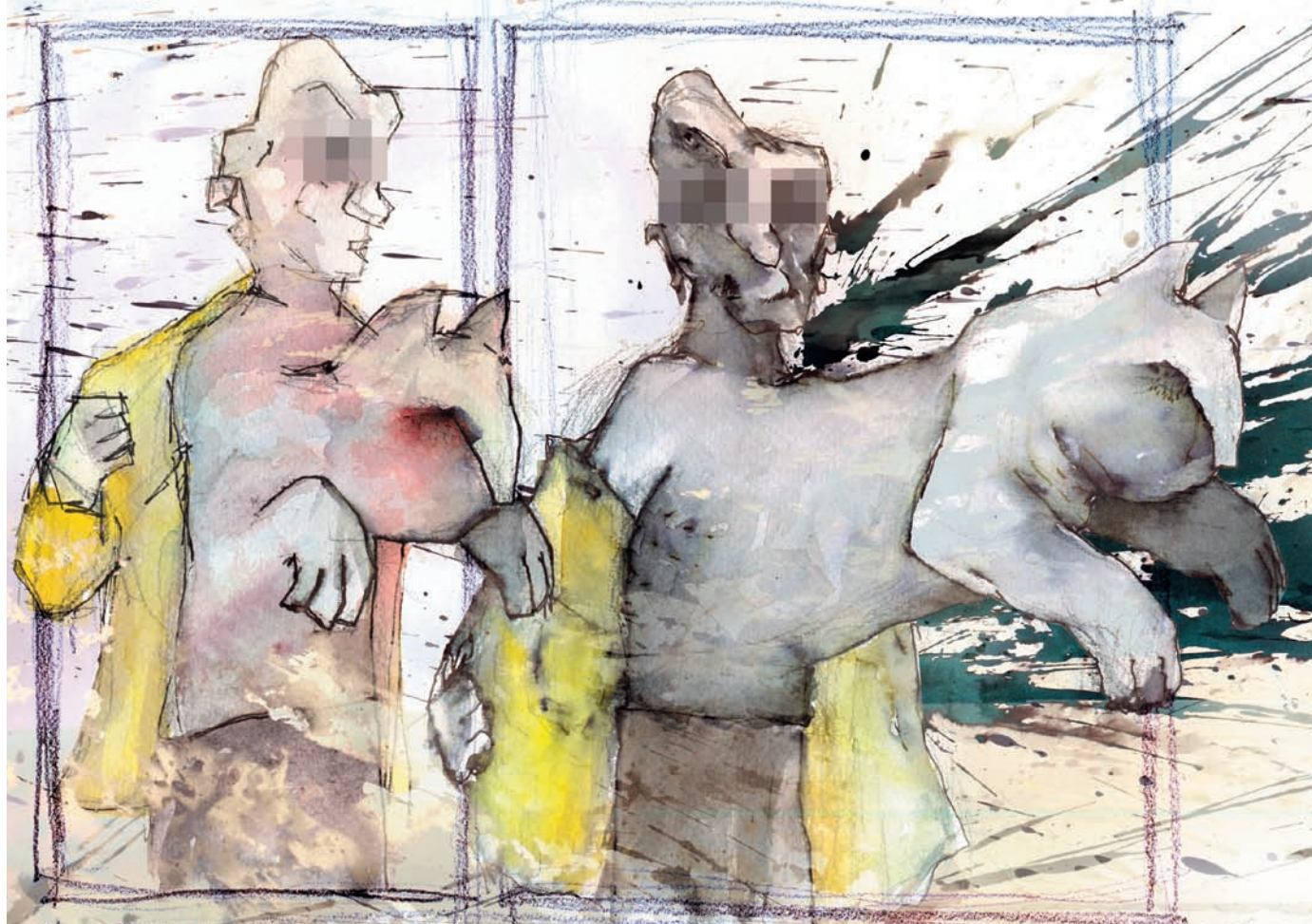
Ó! Pont erre volt szükségem!

Adj egy eszközt a beborult égből!

Csak egy eszköz kell!

JÁTSZÓTÉR!!!

